

Piotrków Trybunalski, dnia 30 grudnia 2019 r.

Sygnatura akt III Ko 137/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Zapała-Nowak

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Nowicka, starszy sekretarz sądowy Bożena Wołfram

w obecności Prokuratora: Katarzyna Majda, Katarzyna Tomczyk

po rozpoznaniu na rozprawie głównej w dniach: 27 września 2019 r., 21 listopada 2019 r. i 16 grudnia 2019 r. w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku pełnomocnika A. K. (1)

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

orzeka

- 1. na podstawie art. 8 ust 1 i art. 11 ust 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2018r. poz. 2099) zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim na rzecz wnioskodawcy A. K. (1) kwotę 120.000 (sto dwadzieścia tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z wykonaniem wyroku Sądu Wojewódzkiego w P. z dnia 3 sierpnia 1982r. sygn. akt (...), w którym wnioskodawca skazany został za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia;**
- 2. w pozostałej części wniosek oddala;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy A. K. (1) kwotę 336,00 (trzysta trzydzieści sześć) złotych tytułem zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego;**
- 4. w pozostałym zakresie koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.**

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	III Ko 137/19
WNIOSKODAWCA		
A. K. (2)		

ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
1.	71.160,32 złotych	odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
1.	300.000 złotych	odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty
3.	Inne	
1.	zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów ustanowienia pełnomocnika według norm przepisanych wraz z podatkiem VAT	

Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	A. K. (2) był członkiem Komisji Zakładowej (...) w przedsiębiorstwie (...) w B.. W przedsiębiorstwie tym był zatrudniony od 1 września 1977 roku do 28 lutego 1982 roku na stanowisku geodety, za które otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 4.400 złotych oraz premię. Stosunek pracy został rozwiązany	zeznania wnioskodawcy A. K. (2),	k. 214-216, k.253v-254

POSTANOWIENIE

	<p>przez zakład pracy w trybie ustawowym .</p> <p>W dniu 20 kwietnia 1982 roku zastosowano wobec A. K. (2) środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania za rozpowszechnianie ulotek i pism zawierających fałszywe wiadomości o sytuacji społeczno-politycznej w kraju.</p>		
	k.16-17		
świadcstwo pracy	k.72		
3.1.2.	<p>Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 1982 roku w sprawie sygn.akt IIK 161/82 Sąd Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim wymierzył wnioskodawcy karę 3 lat pozbawienia wolności za przestępstwo polegające na tym, że w okresie od 14 grudnia 1981 roku do 16 kwietnia 1982 roku w B. w czasie trwania stanu wojennego, wykorzystując przynależność do (...), którego działalność została zawieszona, podjął wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami konspiracyjną działalność związkową oraz redagował nielegalny biuletyn pod nazwą (...) i używając druku brał udział w rozpowszechnianiu materiałów zawierających fałszywe wiadomości o sytuacji społeczno-politycznej i o</p>	odpis wyroku	k.25-35

	<p>poczynaniach władz PRL, mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, to jest o przestępstwo z art. 46 ust. 1 i art. 48 ust. 2 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 roku o stanie wojennym. Na poczet orzeczonej kary zaliczono okres tymczasowego aresztowania od 18 kwietnia 1982 roku.</p>		
3.1.3.	<p>A. K. (2) karę pozbawienia wolności odbywał w P., później w zakładzie karnym w H.. W trakcie prowadzonego postępowania przebywał w milicyjnym areszcie. Strażnicy nie byli represyjni, w celi przebywał z podstawionym przez SB współwięźniem, którego zadaniem było wydobycie od A. K. (2) informacji. Warunki w P. były fatalne pod względem sanitarnym oraz żywienia. Wnioskodawca przebywał w celi z przestępcami kryminalnymi, w tym recydywistą i zabójcą brata. Otrzymywał dwa razy na miesiąc widzenie, rodzina przekazywała talon na paczki. Korzystał z biblioteki. Był karany dyscyplinarnie: pobytem w izolatce, ograniczonym prawem do korespondencji, do widzeń. Zakład karny opuścił w dniu 25 lipca 1983 roku, na mocy amnestii. Po wyjściu na wolność skierowano go</p>	<p>zeznania wnioskodawcy A. K. (2)</p>	<p>k.214-216, k.253v-254</p>

	na całościowe badania lekarskie, nie doznał żadnych schorzeń o charakterze fizycznym. Był natomiast w złym stanie psychicznym : stał się nerwowym, roztrzęsiony. Ponowne zatrudnienie podjął w dniu 10.10.1983 roku.		
3.1.4.	Wyrokiem z dnia 25 maja 1994 roku w sprawie sygn. akt (...) Sąd Najwyższy, na skutek rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonych od wyroku Sądu Wojewódzkiego w P.z dnia 3 sierpnia 1982 roku sygn. akt(...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że A. K. (2) uniewinnił.	odpis wyroku	k.60-69
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.2.1.	wnioskodawca nie został zwolniony z pracy na skutek przynależności do (...)	zeznania świadka A. K. (2)	k.214-216, k.253v-254
świadcstwo pracy	k.73		

ocena DOWODÓW	
Dowody będące podstawą ustalenia faktów	

Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwiężle o powodach uznania dowodu
	zeznania wnioskodawcy A. K. (2),	zeznania wnioskodawcy w zakresie przynależności do Solidarności, faktu zatrudnienia na stanowisku geodety przed pozbawieniem wolności,
odpis wyroku	niekwestionowane	
akta teczka osobopoznawcza	dokumentacja z IPN nie budzi żadnych zastrzeżeń	
odpis wyroku	niekwestionowane	
zeznania wnioskodawcy A. K. (2)	wiarygodne zeznania A. K. (2) w zakresie czasu pobytu w zakładzie karnym, warunków panujących w celi, stosowanych kar dyscyplinarnych, brak podstaw do uznania za niewiarygodne, zeznania korespondują z dokumentacją z IPN	
świadcstwo pracy	niekwestionowane, że wnioskodawca zatrudniony był na stanowisku geodety, otrzymując wynagrodzenie wraz z premią	
<i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	zeznania wnioskodawcy A. K. (2),	Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania A. K. (2) co do tego, że stosunek pracy rozwiązano z nim za to, że przynależał do (...). Przeczy temu świadectwo pracy

		k. 72, zgodnie z treścią którego stosunek pracy został rozwiązany w trybie ustawowym
świadczenie pracy	Sąd nie przyjął, że świadectwo pracy k.73 odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy. Dokument ten - wystawiony nota bene w dniu 13 kwietnia 1993 roku wskazuje jakoby A. K. (2) był zatrudniony od 1 marca 1982 roku do 10 października 1983 roku na stanowisku geodety, a stosunek pracy został rozwiązany z powodu przynależności do (...). Dokument ten pozostaje w sprzeczności z dokumentacją IPN co do okresu pozbawienia wolności wnioskodawcy	
PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
1.		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
1.	120.000 złotych	od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Żądanie dochodzenia finansowych roszczeń od Skarbu Państwa znajduje uzasadnienie w ustawie z		

<p>dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Skazanie wnioskodawcy związane było z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego, o czym świadczy treść wyroku Sądu Wojewódzkiego i Sądu Najwyższego, materiały pozyskane z IPN, które jednocześnie dowodzą, iż nie zachodzi przypadek wskazany w art. 8 ust.5 w/w ustawy. Spełnione są przesłanki z art. 8 ust.1 i art.11 ust.1 ustawy.</p>		
Inne		
3.	1.	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
<p>ROZSTRZYGNĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA</p>		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
1.	<p>71.160,32 złote</p> <p>Nie ma podstaw do zasądzenia odszkodowania.</p> <p>Niekwestionowanym jest, że A. K. (2) został pozbawiony wolności w dniu 18 kwietnia 1982 roku, pracował natomiast do dnia 28 lutego 1982 roku. W chwili zatrzymania A. K. (2) nie pracował, pozbawienie wolności nie spowodowało zatem szkody</p>	<p>od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty</p>

majątkowej w postaci utraty wynagrodzenia. Sąd nie może opierać się w tym zakresie na świadectwie pracy znajdującym się w aktach pracy k.73, albowiem stwierdza on nieprawdziwy stan rzeczy, jakoby A. K. (2) pracował w okresie od 1 marca 1982 roku do dnia 10.10.83 roku, kiedy to w okresie od 18 kwietnia 1982 roku do 25 lipca 1983 roku był pozbawiony wolności. Skoro świadectwo pracy stwierdza nieprawdziwy stan rzeczy co do okresu zatrudnienia, Sąd nie może przyjmować za prawdziwe dalszych jego zapisów, iż stosunek pracy został rozwiązany za przynależność do Solidarności. Sąd nie może zakładać, że część dokumentu odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy, a część nie. Pamiętać należy, że dokument został wystawiony w dniu 13 kwietnia 1993 roku. W ocenie Sądu dokument ten nie powinien być w ogóle w obiegu prawnym. Skoro wnioskodawca nie pracował jeszcze przed pozbawieniem go wolności, nie ma podstaw do zasądzenia odszkodowania za okres po opuszczeniu zakładu pracy do momentu podjęcia kolejnego zatrudnienia. Tu również nie doszło do powstania szkody. Na marginesie wskazać również należy, że kwota policzona przez pełnomocnika wnioskodawcy została obliczona błędnie, albowiem nawet gdyby odszkodowanie się należało, przyjmuje się, że wnioskodawca mógłby ewentualnie zaoszczędzić co najwyżej 50 procent swoich dochodów. Nieprawidłowe było również doliczenie do miesięcznych dochodów połowy premii kwartalnej, która jak sama nazwa wskazuje przyznawana jest raz na kwartał.

Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
1.	<p>Jeżeli chodzi o wysokość zadośćuczynienia kwota żądana przez pełnomocnika wnioskodawcy jest rażąco wygórowaną. Przepisy ustawy lutowej ani przepisy kpk nie określają reguł dotyczących wysokości zadośćuczynienia, w kwestii tej bezpośrednio zastosowanie ma art. 445 kc, zgodnie z którym zadośćuczynienie winno być odpowiednie, a kwota przyznana tytułem zadośćuczynienia winna być przybliżonym ekwiwalentem cierpień psychicznych i fizycznych. Charakter szkody niemajątkowej decyduje o jej niewspółmierności, w szczególności odnosi się to do zadośćuczynienia za doznaną krzywdę polegającą na pozbawieniu wolności. Przyznanego zadośćuczynienia nie należy traktować na zasadzie pełnej ekwiwalentności, która charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiednia kwota zadośćuczynienia ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. Orzecznictwo wypracowało kryteria ustalania jego wielkości :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma ono charakter kompensacyjny, reprezentacja ekonomicznej, a nie symbolicznej wartości, - rozsądne granice, dostosowane do aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie, - nie może być rażąco wygórowane, ani rażąco niskie, - zależne od całokształtu okoliczności, w tym doznanych 	

	<p>cierpień, intensywności, nieodwracalnego charakteru,</p> <p>- siła nabywcza określonej kwoty pieniężnej, warunki panujące w społeczeństwie miejscowym.</p> <p>Sąd wziął pod uwagę : osadzenie w celi z osobami skazanymi za przestępstwa kryminalne, fatalne warunki sanitarne i żywieniowe, ograniczenia prawa do widzeń i korespondencji w ramach kar dyscyplinarnych, czas pozbawienia wolności. Wnioskodawca trafił do zakładu karnego za działalność patriotyczną, prowadzoną świadomie, z pobudek zasługujących na szacunek. Kwota 120.000 złotych będzie odpowiednia, wnioskodawca nie doznał żadnych dolegliwości fizycznych, kwota jest realna, utrzymana w rozsądnych granicach, dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych, wyższa kwota prowadziłaby do bezpodstawnego wzbogacenia.</p>	
Inne		
3.	1.	336 złotych - zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego z tytułu ustanowienia przez wnioskodawcę pełnomocnika - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności prawnych- §11.ust.6, §16, §17 ust.1
Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	

<i>Koszty procesu</i>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
4	Zgodnie z treścią art. 554 § 4 kpk postępowanie jest wolne od kosztów.

<i>PODPIS</i>